

Vergaderjaar 2021–2022

31 209

Schoon en zuinig

Nr. 234

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 december 2021

Met deze brief informeer ik u, mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, over de voorgenomen vormgeving van de Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel (SSEB). Het concept van de regeling wordt vandaag opengesteld voor internetconsultatie¹.

Deze regeling is opgesteld naar aanleiding van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering waarin de ambitie is opgenomen om 60% stikstofreductie in de bouw in 2030 te bewerkstelligen.² Daarin is onder meer de subsidieregeling genoemd om deze ambitie te bewerkstelligen. De SSEB ondersteunt de ondernemingen in de bouwsector om het beschikbaar potentieel voor stikstofreductie via inzet van schoner en emissieloos bouwmaterieel te realiseren. Onder bouwmaterieel wordt in het kader van deze regeling verstaan:

- mobiele werktuigen die in de bouw worden ingezet zoals een graafmachine, aggregaat en asfaltspreidmachine;
- bouwvoertuigen die speciaal voor de bouw worden ingezet zoals een betonmixer, kraanwagen en kieptruck, en hulpfuncties van bouwvoertuigen zoals een knijper, haakarm en betonpomp;
- zeegaande bouwvaartuigen zoals een baggervaartuig, kabbellegger en steenstortschip.

Dit betreft naar schatting in totaal 80.000 werk-, voer- en vaartuigen.

Naast dat de regeling ondernemers helpt bij de stikstofproblematiek, levert deze ook een belangrijke bijdrage aan het terugdringen van CO₂-uitstoot en het zorgt voor schonere lucht en minder geluidsoverlast voor mensen die in de buurt van een bouwplaats wonen. Daarmee wordt ook een wezenlijke bijdrage geleverd aan de opgaven uit het Klimaatak-

¹ Zie https://www.internetconsultatie.nl/subsidieregeling_schoon_en_emissieloos_bouwmaterieel

² Zie Besluit van 14 juni 2021 tot wijziging van enkele algemene maatregelen van bestuur (stikstofreductie en natuurverbetering), Stb. 2021, nr. 287

koord (Kamerstuk 32 813, nr. 193) (0,4 Mton) en het Schone Lucht Akkoord (Kamerstuk 30 175, nr. 343) (75% gezondheidswinst) om de emissies van mobiele werktuigen en bouwlogistiek te verminderen.

Op grond van de SSEB kunnen subsidies worden verstrekt voor aanschaf van en innovatie rondom emissievrij bouwmaterieel en voor de ombouw (retrofit) naar emissieloos of emissiearm bouwmaterieel dat ingezet wordt in de bouwsector. Geschikte laad- en tankinfra op de bouwplaats is essentieel voor de uitrol van emissieloos bouwmaterieel, daarom zijn innovaties op dit gebied eveneens subsidiabel onder deze regeling.

Deze regeling vormt een onderdeel van een breder maatregelenpakket om de stikstofproblematiek in de bouw aan te pakken. In dit kader wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB)³. Samen met stakeholders in de bouwsector wordt een aanpak opgesteld waarin de verduurzaming van mobiele werktuigen en bouwlogistiek tot 2030 vorm krijgt. Bij deze aanpak zijn ook de Ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Economische Zaken en Klimaat, Defensie, Rijkswaterstaat, ProRail en Rijksvastgoedbedrijf betrokken. De routekaart verbindt de doelstellingen en ambities in relatie tot stikstof, klimaat en schone lucht (waaronder het Klimaatakkoord, de strategie klimaatneutrale en circulaire infrastructuur en het Schone Lucht Akkoord) en geeft het definitieve emissiereductiepad voor mobiele werktuigen en bouwlogistiek.

Het Kabinet heeft € 500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de komende tien jaar om de verschoning van de bouwsector te bewerkstelligen.⁴ Vanuit deze middelen is € 270 miljoen beschikbaar voor de Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel. De regeling loopt naar verwachting tot en met 2030. Daarnaast is € 180 miljoen beschikbaar voor Rijkswaterstaat, ProRail en Rijksvastgoedbedrijf voor schone en emissiearme aanbestedingen en € 50 miljoen voor een kennis- en innovatieprogramma, onder andere voor de ontwikkeling van emissiearme bouwconcepten en slimme bouwlogistiek. Tevens heeft het Kabinet een aanvullende € 500 miljoen gereserveerd voor de periode 2024–2030 voor stikstofmaatregelen binnen of buiten de bouwsector.

De Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel bevat drie verschillende subsidiesoorten:

1. een aanschafspoor voor nieuwe emissiearme mobiele werktuigen die gebruikt worden in de bouw en bouwvoertuigen, inclusief een nieuw omgebouwd emissieloos mobiel werktuig of bouwvoertuig;
2. een retrofitspoor voor bestaand bouwmaterieel dat omgebouwd wordt naar emissieloos (voor mobiele werktuigen en bouwvoertuigen) of schoner wordt gemaakt door de installatie van een NO_x-nabehandelingssysteem (voor mobiele werktuigen en zeevarende bouwvoertuigen);
3. een innovatiespoor voor het doorontwikkelen van nieuwe emissiearme technieken (inclusief oplossingen omtrent laden op de bouwplaats), zodat ze nog gedurende de looptijd van de regeling in de praktijk toegepast kunnen worden.

Subsidies voor NO_x-nabehandelingssystemen zijn beschikbaar tot en met 2025, want elektrificatie zorgt op de langere termijn voor de meeste NO_x-, CO₂- en fijnstofreductie. Innovatiesubsidies zijn beschikbaar tot en met 2026. Hierdoor wil ik de markt stimuleren om voor de tweede helft van de looptijd van de regeling meer oplossingen markt-klaar te hebben, zodat

³ Zie <https://www.opwegnaarseb.nl/>

⁴ Zie Kamerstuk 35 334, nr. 133

deze innovaties via de aanschafregeling ook echt tot emissiereducties gaan leiden. Aanvragers kunnen de subsidie uit deze regeling combineren met de milieu-investeringsaftrek (MIA), binnen de grenzen van de staatsteunregels.

De subsidieregeling is opgesteld in nauw overleg met de sector, er hebben onder andere meerdere stakeholdersessies en een MKB-toets plaatsgevonden. Daarnaast is de regeling in nauwe samenwerking met TNO en RVO opgesteld om te zorgen voor een zo groot mogelijk bereik en een goed uitvoerbare regeling. Er zijn voorwaarden en maatregelen in de regeling opgenomen om te zorgen dat geld op de juiste plek terecht komt, dat geld zoveel mogelijk resultaat heeft en dat misbruik tegengegaan wordt, zonder dat de regeling tot een onnodige administratieve lastendruk leidt voor subsidieontvangers.

Werk-, vaar- en voertuigen zorgen voor een aanzienlijk deel van de stikstofuitstoot van de bouw. Van de 26,7 kton NO_x-uitstoot van de bouwsector in 2018 was 22,6 kton NO_x afkomstig van mobiele werktuigen en bouwlogistiek.⁵ Mijn verwachting is dat we met deze subsidieregeling een belangrijke stap zetten in de NO_x-reductie van de bouwsector. Dit hangt uiteraard ook af van de wijze waarop de markt op de regeling reageert en de aanvullende maatregelen die momenteel in het kader van de routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen worden uitgewerkt. Aan de hand van de vastgestelde subsidies zal de regeling nauwgezet gemonitord worden. U wordt jaarlijks geïnformeerd over de resultaten van de regeling.

Concluderend hoop ik met deze regeling de verduurzaming van de bouw samen met de sector fors te versnellen, zodat de bouw ruimte heeft om te bouwen zonder stikstofproblemen en ook het klimaat en onze schone lucht erop vooruitgaan. De regeling gaat vandaag in consultatie. Na afloop van de internetconsultatie zal de regeling zo nodig worden aangepast. Naar verwachting is de subsidieregeling volgend jaar maart gereed.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S.P.R.A. van Weyenberg

⁵ Zie <https://www.woningmarktbeleid.nl/documenten/publicaties/2020/10/13/verkennde-notitie-tno-nox-reductiedoel--pad-en-beleidspakket-bouwsector>